

המאשימה: מדינת ישראל

- נגד -

הנאשם: רן בן גלעד צורף ת.ז. [redacted]
יליד 03/09/1985 גזית
באמצעות ב"כ עו"ד דן צורף

סיכומים מטעם המאשימה לעניין הטענות המקדמיות

בהמשך להחלטת בית משפט מיום 23/12/2009 ומיום 25/5/2010 מתכבדת המאשימה להגיש סיכומיה.

המאשימה תטען כי אין מקום לבטל את כתב האישום כנגד הנאשם לפי סעיף 150 לחוק העונשין וכי יש לדחות את טענות הנאשם לעניין ביטולו של כתב האישום כמפורט בסיכומיו.

הנאשם העלה שלוש טענות מקדמיות אשר לטענתו יש בהן לבטל את כתב האישום, האחת היא כי עובדות כתב האישום אינן מהוות עבירה, השנייה היא כי חופרה זכות השימוע והידוע והשלישית היא אכיפה בררנית ואפליה פסולה.

המאשימה סבורה כי באף אחת מהטענות אין ממש ויש לדחותן על הסף כפי שיפורט להלן.

באשר לטענה כי עובדות כתב האישום אינן מהוות עבירה- הנאשם טוען כי ההתקלות בה השתתף מהווה משמרת מחאה וככזו לא הייתה טעונה כל רישיון ומכאן כי לא הייתה כל עילה לשוטרים לפנות את אותה משמרת מחאה. הנאשם אף מצטט את הנחיות היועץ המשפטי לממשלה בדבר משמרת מחאה. יוער כי כתב האישום כלל אינו מייחס לנאשם עבירה של התקלות הטעונה רישיון לפי פקודת המשטרה אלא מייחס לו עבירה של התקלות אסורה לפי סעיף 151 לחוק העונשין. לאחר שקצין המשטרה הודיע לנאשם ויתר המפגינים כי מדובר בהתקלות אסורה ועליו לפנות את המקום, לא שעה הנאשם להוראות קצין המשטרה ונתר לעמוד במקומו מכאן שיוחסה לו עבירה גם לפי סעיף 155 לחוק העונשין.

על פי עובדות כתב האישום, מעשיו של הנאשם ויתר המפגינים מהווים עבירה של התקלות אסורה לפי סעיף 151 לחוק העונשין.

זוהי לשונו של סעיף 151: "שלושה אנשים לפחות שנתקלו לשם עבירה, או שנתקלו למטרה משותפת, ואפילו כשרה, ומתנהגים באופן הנותן לאנשים שבסביבה יסוד סביר לחשוש שהמתקלים יעשו מעשה שיפרי את השלום, או שבעצם התקלותם יעוררו אנשים אחרים, ללא צורך וללא עילה מספקת לחפר את השלום, חרי זו התקלות אסורה והמשתתף בהתקלות אסורה, דינו - מאסר שנה אחת".

אם כך סעיף זה נותן מספר חלופות אשר יכולות להוות התקלות אסורה גם אם ההתקלות מלכתחילה כשרה, ואשר על כן כלל אין משמעות לשאלה האם עצם ההתקלות- אשר בה נטל חלק הנאשם- ואשר אינה נתונה במחלוקת, הייתה צריכה אישור או לא שכן גם התקלות כשרה יכולה להיות בסופו של יום אסורה.

עבודות כתב האישום מציינות כי הנאשם ביחד עם אחרים עמד בצומת מרכזית בעיר באר שבע בעיצומו של מבצע "עופרת יצוקה", אין חולק על כך כי נושא ירי הרקטות על ישראל היה נושא רגיש בתברה וודאי בדרום שכן חבל ארץ זה ספג במשך שנים ירי מאסיבי והעיר באר שבי נחשפה לראשונה לירי של טילים לעברה ולכן ודאי שהתקלות אשר עניינה לצאת נגד המלחמה יכול שייתפס בעיני רבים בציבור כהתגרות או פרובוקציה ויכול היה לעורר הדים שליליים מהעוברים ושובים עד כי חשש ממש להפרת השלום בידי אותם אנשים. מקרה זה נופל לאחת מחלופות הסעיף שכן עצם ההתקלות יכולה הייתה לעורר אנשים אחרים ללא צורך וללא עילה מספקת לחפר את השלום כלשון הסעיף. אמירה זו אינה בעלמא שכן מצפייה בדיסק ניתן לראות כי עוד

בטרם ניתנה הנחיית התפוזרות, החל ויכוח קולנו בין המפגינים לעוברים ושבים על הצדקת המבצע דבר שבנקל יכול היה להסלים למחומה. כמו כן ניתן לראות כי ברגע שהקצין מכריז על פיזור, צועק לו אחד המפגינים "למי אנחנו מפריעים" ומקבל תשובה מאחד האזרחים: "אתם מפריעים למדינת ישראל". די בדו שיח זה בכדי להמחיש את האפשרות הממשית שהתקהלות זו תפר את השלום ואשר על כן היא כאמור מהווה עבירה לפי אחת מחלופות סעיף 151.

החשש במקרה זה אם כן היה כשהמתקהלים בעצם התקהלותם יעוררו אנשים אחרים, ללא צורך וללא עילה מספקת להפר את השלום.

בחלופה זו שבסעיף 151 אין המדובר בציפיות התנהגותם של המתקהלים אלא שבעצם התקהלותם יעוררו אנשים אחרים להפר את השלום. אין צורך להוכיח כי השלום אכן הופר בסופו של דבר (י. קדמי, על הדין בפלילים בעמ' 1182).

בע"פ (ירושלים) 1521/98 - יהודה עציון נ' מדינת ישראל. תק-מח (2)98, 1817, עמ' 1831. נאמר:

"...סעיף 151 יוגדר בענייננו כ"עבירת התנהגות" (ראה: סעיף 18 לחוק העונשין; ש"ז פלר, יסודות בדיני עונשין 375, כרך א', 1984) שאינה מצריכה הוכחת תוצאה פלשהי (דהיינו, אין כל צורך בהוכחה שהשלום אכן הופר בפועל על-מנת שתשתכלל העבירה).

ניתוח פנימי של סעיף 151 סיפא משכילנו למעשה על מורכבות של שני רכיבים עובדתיים:

רכיב התנהגותי שכולל את העשייה האקטיבית של המבצע ("בעצם התקהלותם...") ורכיב נסיבתי ("יעורר אנשים אחרים, ללא סיבה מספקת, להפר את השלום").

ובהמשך נאמר:

"...כמצויין לעיל, סעיף 151 סיפא אינו מוגדר כעבירת מטרה להפרת השלום ולכן הפרת השלום גם איננה התכלית אשר המבצע מעמיד לנגד עיניו. מסיבה זו גם אין נדרשת מחשבה פלילית מיוחדת שעניינה הצון או שאיפה להשגת אותו יעד מסויים.

מאחר ואיננו עוסקים בעבירת "מטרה", הרי גם אין מקום לחחיל את הלכת הצפיות שניתן להחילה בעת שעוסקים אנו בעבירה בעלת מחשבה מיוחדת מסוג "מטרה".

האמור לעיל מצביע על כך שעצם ההתקהלות אשר יכולה הייתה לעורר אנשים אחרים גם אם לא זו הייתה מטרת ההפגנה, מקימה עבירה פלילית.

גם על פי הנחיות היועץ המשפטי לממשלה (הנחייה מסי 3.1200 - חירות ההפגנה) עולה כי התנהגות הנאשם הקימה עבירה פלילית. וכי גם אם התנהגות הנאשם עצמו לא נתנה יסוד סביר לחשש שיעשה מעשה שיפך את השלום הרי שעצם ההפגנה נתנה יסוד סביר לחשש שהכרזות שנישאו בידי המתקהלים ומועד קיום ההפגנה- בעיצומה של לחימה- תחשב בנסיבות המקום והזמן מתגרות או פוגעות באנשים שבסביבה במידה שיש חשש מפני הפרת השלום ועל כן מדובר בעבירה לפי סעיף 151.

לסיכום טענה זו סבורה המאשימה כי עצם ההתקהלות בנושא רגיש וכנגד לחימה של חיילי צה"ל, בשעה שבאיזור בו נערכה ההפגנה נפלו טילים, גם לפי מבחן האדם הסביר יכולה בנקל הייתה לגרום להתלקחות שלא לצורך מצד העוברים ושבים, דבר הנכנס לגדר האמור בסעיף 151 ומהווה עבירה פלילית

משסבורה המאשימה כי מעשי הנאשם היוו עבירה פלילית לפי סעיף 151, הרי שלאחר שקצין המשטרה כרו למפגינים לעזוב את המקום, והודיע להם כי מדובר בהתקהלות אסורה, היה על הנאשם לעזוב את המקום ומשלא עשה כן, הרי למרות שעבר זמן סביר מרגע ההודעה, הרי שעבר עבירה גם לפי סעיף 155, המהוות המשך ישיר של סעיף 151 שכן כל מי שמשותף בהתקהלות לאחר הודעת פיזור, עובר עבירה לפי סעיף 155.

לאור האמור סבורה המאשימה כי עובדות כתב האישום מהוות עבירה לפי כל סעיפי החיקוק המוזכרים בכתב האישום.

באשר לטענה כי הופרו חובות הידוע והשימוע - המאשימה סבורה כי בטענה זו של הנאשם אין כל ממש. סעיף 60(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"י") קובע בלשון שאינה משתמעת לשתי פנים כי כאשר מוגש כתב אישום לנאשם כשהוא עצור, אין חובת ידוע ומכאן שגם אין חובת שימוע. איני יודע כיצד הנאשם טוען שיש לפרש סעיף זה באופן מהותי ולשקול אם בכלל הייתה עילת מעצר. הסעיף כלשונו אינו מתנה את היותו על זכות הידוע בשאלה האם יש עילת מעצר אם לאו, התפקיד לבחינת עילת המעצר נתון בידי בית משפט, ואשר על כן כתב האישום הוגש כדין ולא היה מקום במקרה דנן ליתן לנאשם זכות שימוע שכן היה עצור במועד הגשת כתב האישום. באשר לטענת הנאשם כי יתר הנאשמים בתיק לא היו עצורים וכנגדם הוגש כתב אישום ללא זכות השימוע, תטען המאשימה כי עניינם של האחרים אינם אמורים להשפיע על הנאשם שכן עניינו שונה משל האחרים בשל עובדת היותו עצור. המאשימה תגדיל אומר וטען כי על פי החלטת עו"ד יואב קישון מפרקליטות מחוז דרום, מיום 15/1/2010, להעמיד לדין את המעורבים באירוע, נאמר מפורשות כי בשל המצב הבטחוני לא יערך שימוע אך זכות השימוע ניתנה לנאשמים בכל עת. על פי סעיף 60(א) לחסד"י רשאי פרקליט מחוז על פי נסיבות המצדיקות זאת לוותר על זכות השימוע ואין חולק כי מצב ביטחוני בדגש על מצב לחימה באיזור הדרום שעה שטיילים נופלים ברחובות, מהווה נסיבה המצדיקה את הגשת כתב האישום ללא מתן אפשרות שימוע.

באשר לטענה בדבר אכיפה בררנית ואפליה פסולה - המאשימה סבורה כי גם טענה זו יש לדחות על הסף. עובדה היא כי מלכתחילה כתב האישום הוגש כנגד הנאשם ועוד 5 אחרים ביום 15/1/2009. בשלב זה סברה המאשימה כי יש מקום להעמיד לדין את כלל הנאשמים בתיק זה.

רק ביום 10/3/2009, לאחר שקילה מחודשת של נסיבות התיק זה והעובדה כי המצב הביטחוני הרגיש חלף, החליט עו"ד יואב קישון על סגירת התיק כנגד 5 האחרים, למעט הנאשם, בגין חוסר עניין לציבור בשים לב בין היתר לעברם הנקי. הכל כפי שעולה מחומר החקירה.

בעניינו של הנאשם הוחלט להמשיך את ההליכים המשפטיים שכן המאשימה סבורה שיש כאן עניין ציבורי כפי שיפורט להלן.

שאלת החלטה של "הגנה מן הצדק" נדרשת לבחינתם של שלושה תנאים: ראשית, על בית המשפט לזהות את הפגמים שנפלו כהליכים אשר ננקטו בעניינו של הנאשם ולעמוד על עוצמתם, במנותק משאלת אשמתו או חפותו של הנאשם; שנית, על בית המשפט לבחון, אם בקיומו של ההליך הפלילי, חרף הפגמים, יש משום פגיעה חריפה בתחושות הצדק וההגינות, תוך בחינה ואיזון בין שיקולים שונים, ביניהם חומרת העבירה המיוחסת לנאשם, חומרת הפגיעה בזכויותיו והנסיבות שהביאו לפגיעה זו, כמו גם השאלה אם הרשות פעלה בתום לב או בזדון, ועוד. כך, למשל, ככל שמעשה העבירה חמור יותר, יגבר משקלו של האינטרס הציבורי שבחשמדה לדין, וככל שמעשה הרשות שערורייתי יותר, כך שפגיעתו בנאשם ובזכויותיו חמורה יותר, כן יגבר האינטרס הציבורי שלא להעמיד לדין, ולבסוף, אם שוכנע בית המשפט כי קיומו של ההליך כרוך בפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, שומה עליו עדיין לבחון האם לא ניתן לרפא את הפגמים שנתגלו תוך שימוש באמצעים מתונים ומידתיים יותר מאשר ביטולו של כתב האישום כליל (ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ, פ"ד נט(6) 776, פסקה 21).

ביחס ל"הגנה מן הצדק" בהקשר של אכיפה בררנית נאמר בפרשת בורוביץ: "... החלטת בית- המשפט לבטל כתב-אישום מטעמי הגנה מן הצדק מותנית בכך שהחלטה להגישו פוגעת באופן חריף בתחושת הצדק וההגינות של בית-המשפט. כאשר הסיבה לחפליה נעוצה בהתנהגות מכוונת וזדונית של הרשות, דבר קיומה של פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות הוא לכאורה גלוי וברור, בעוד שבדבר קיומה של פגיעה כזאת הוא פחות מובן מאליו מקום שחרשות פעלה בתום-לב. עם זאת איננו רואים מקום לפסול את האפשרות - שמטבעה תהא נדירה ביותר - שהחכרעה בשאלת קיומה של אכיפה בררנית פסולה תיגזר מנסיבות מיוחדות אחרות..." (שם, פסקה 26; וכן ע"פ 10179/01 ג'אברין נ' מדינת ישראל).

האמנם מעורר עניינו של הנאשם פגיעה קשה בתחושות הצדק וההגינות! התשובה לכך, לטענת המאשימה, שלילית.

הנקודה הראשונה היא שגם כנגד הנאשמים הוגש כתב אישום ולא הייתה החלטה עקרונית להגיש רק נגד הנאשם, העובדה שהמאשימה חשבה להגיש גם נגד האחרים מעמם את טענת הנאשם על השגת מטרה פסולה או שרירותית. לא הוכח וגם אין כל בסיס לטענה כי המאשימה לא פעלה בתום לב בעניינו של הנאשם שכן כאמור עד לבחינה נוספת של עובדות כתב האישום והעבר הפלילי של הנאשמים לא ראתה המאשימה כל שוני בין הנאשם לאחרים.

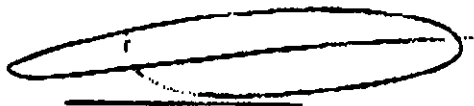
הנקודה השנייה היא כי אין כאן אכיפה ברגנית שכן כידוע ניתן להפלות בין שווים ולא בין שונים. אין צורך לומר כי שיקולי החעמדה לדין הינם רבים וכי לא ניתן לעשות השוואה ממקרה אחד לשני גם אם מדובר באותו אירוע. בין השיקולים המשפיעים על ההחלטה באם להעמיד לדין ניתן למצוא את קיומו של עבר פלילי של החשוד, עוצמת הראיות באשר לכל חשוד וחשוד ושיקולים נוספים. מאחר והנאשם בסיכומיו העלה את מעורבותו הקודמת בפלילים, אין המאשימה רואה מניעה לציין זאת בפני בית משפט.

הנאשם השתתף באירוע דומה ביום 29/12/2009, שם נחסמה הכניסה לאוניברסיטת בן גוריון תוך שהמתקבלים משמיעים קריאות גנאי כנגד שר הביטחון, גם באירוע זה הודיע קצין משטרה למפגינים על פיזור וגם שם לא הסכים הנאשם לעזוב את המקום וכאשר נעצר אמר לשוטר שעצר אותו שהוא "פאשיסט" הכל כפי שעולה מעובדות כתב האישום. הנאשם עוכב לתחנה ושוחרר בערבות, והנה כשבוע עובר למועד זה, שב הנאשם ומשתתף בהתפרעות אסורה. המאשימה סבורה כי יש בעובדה זו בכדי לחריג את הנאשם משאר הנאשמים בכתב האישום שכן לכל שאר הנאשמים אין הסתבכות קודמת עם החוק, דבר שאינו נכון בעניינו של הנאשם.

אשר על כן אין הנאשם יכול להלין אלא על עצמו ואין לראותו כמי שהרשות התעמרה בו לשווא בצורה שרירותית כך גם לא ניתן לומר שעניינם של כל הנאשמים בתיק זה שווים.

לאור כל האמור לעיל ומאחר וישנה הסכמה כי חומר החקירה יוגש לבית משפט תוך ויתור על ניחול הוכחות בתיק זהו תעתור המאשימה לדחות על הסף את הטענות המקדמיות שחעלה הנאשם, לקבוע כי הנאשם אכן ביצע את המיוחס לו בכתב האישום ולחרשיעו בדין.

25 יולי 2010

אייל זיכרמן - עויד
תובע מכוח מינו מפכ"ל